

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODPORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.
ŠTEV. (No.) 142. CHICAGO, ILL., SOBOTA, 1. DECEMBRA — SATURDAY, DECEMBER, 1, 1923. LETO (VOL.) IX.

KAMPANJA ZA NOVE NAROČNIKE.

List Edinost začne s 1. januarjem 1924. izhajati redno po štirikrat na teden. Sedanjim trem izdajam smo se namenili dodati posebno nedeljsko številko. Težko smo se odločili, ker smo se komaj pririli, da se list zdrži in to bolj revno pri trikratni izdaji. Toda neprestane prošnje naših dragih naročnikov, prijateljev in dobrotnikov ne moremo prezreti. Ti so se lista tako navadili, da bi ga najraje čitali vsak dan, ko bi le bilo to mogoče. Zato smo se pri vsej svoji skromnosti odločili povečati izdajanje našega lista za eno izdajo na teden. List bo izhajal drugo leto štirikrat na teden.

Toda povedati pa moramo vsem cenjenim naročnikom in prijateljem lista, da za štirikratno izdajanje na teden potrebuje list več naročnikov, kakor jih ima sedaj. Zato se mi tem potom obračamo z obratno prošnjo na vse cenjene naročnike, prijatelje in naše dobrotnike, da ta mesec pridno agitirajo za list Edinost. Pridobivajte mu novih naročnikov, da bo list mogoče vzdržati pri štirikratni izdaji na teden.

Mi nudimo ta mesec posebno prilžnost vsem, ki si hočejo na list naročiti s tem, da damo list Edinost za celo prihodnje leto, kdor si ga naroči tekom meseca decembra za staro ceno \$3.00.

Po navem letu bo list stal \$4.00 na leto in za stari kraj \$4.75. Torej kdor si naroči list v tem mesecu si s tem prihrani cel dolar pri naročninu. To je izvanredna prilika za vse, ki si hočejo naročiti list za prihodnje leto.

Za marljive agitatorje, za katere smatramo ta mesec vsakega, ki se hoče potruditi za naš list in mu pridobiti kakega novega naročnika, smo določili posebno nagrado. — Vsakdo, ki nam pošlje tekom tega meseca enega novega naročnika, bo prejel od nas za spomin na to kampanjo za naš list krasen, lepo poniklan takoimenovan "VENUS" SVINČNIK, ki je lep in zelo pripraven za vsakogar. To bo nekaj spomin, ki bo Vas spominjal, kdaj ste agitirali za naš list.

Ta svinčnik dobi vsakdo za enega celoletnega novega naročnika.

* * *

Za one, ki bodo nam poslali tri nove celoletne naročnike smo poskrbeli posebno nagrado, lep "FOUNTAIN PEN", ki je prvovrstno pero in stane vsepovsod \$3.00. Ta pero bo Vas spominjal na agitacijo, ki ste jo vršili za katoliški list Edinost.

Ta "Fountain Pen" dobi vsakdo, ki nam pošlje tri celoletne nove naročnike.

Vsak naš naročnik, prijatelj in dobrotnik je proš, da stori ta mesec nekaj za svoj list Edinost. Vsakdo izmed naših naročnikov naj nosi spominek, če že ne "Fountain Pena," pa vsaj lepi spominski svinčnik na svojih prsih. Za ženske in dekleta imamo "Fountain pene" posebne vrste, ki se nosijo na lepi verižici.

Vi dajte listu Edinosti nove naročnike za božično darilo, mi pa bomo Vam dali lep spominek zato, kot božično darilo.

Rojaki vsi od prvega do zadnjega na noge za katoliški list Edinost!

AMERIŠKE VESTI.

— Washington. — Preiskava ki jo je vodila posebna komisija glede potopa Luzitanija, je odkrila, da so Nemci parnik potopili ne slučajno, ampak namenoma. Radi potopljenega parnika je trajala več let preiskava, ki pa, kot pokazuje zvrata vso krivdo na Nemčijo.

— Washington. — Filipinski komisar Petro Guevarra je te dni osebno posetil Belo hišo, kjer je obrazložil preds. Coolidge filipinske narodne težnje. Prosil ga je, da naj stori potrebne korake, da bo filipinski narod dobil svojo neodvisnost.

— San Antonio, Tex. — Gledališka igralka Marta Mansfield Fox se je nevarno opekla, ko se je njena gledališka obleka užgala za odrom. Prepeljana je bila v bolnišnico, kjer je prejela prvo zdravniško pomoč.

— Delaware, O. — N. H. Coolidge iz Bridgeport, Conn. bratranec prezidenta Coolidge se je včeraj nevarno ponesrečil z avtomobilom, ko se je peljal s svojo ženo skozi Toledo proti Washingtonu. Z avtomobilom vred se je zvrnil v globoko jamo, Mr. Coolidge se ni ponesrečil njegova žena pa se je zlomila kost v desni rami.

— Chicago. — Senator Hiram Johnson je odprl v Chicago svoj urad, kjer bo imel nastavljenega posebnega tajnika, ki bo vodil in dajal direktive glede njegove kandidature za bodočega prezidenta.

— Omaha, Nebr. — William Hoffman je bil včeraj ustavljen v tem mestu od maskiranih banditov, ki so mu odvzeli za \$20.000 vrednih demantov, ter izgnili neznanokam. Hoffman je bil potovalni zastopnik za neko čičaško družbo z zlatino.

— Orient, Ill. — Iz Herrina in od drugod so prihitali na pomoč posebni reševalni oddelki v Wilmington and Franklin Coal Co. premogokop, kjer se je te dni dogodila strašna katastrofa, ko je eksplodiral plin. Poročilo pravi, da vseh 25 zasutih premogarjev je rešenih.

— Laporte, Ind. — Walter Urtroskey 35 let star je bil ubit včeraj na tukajšnjem železniškem križišču, ko je v njegov avto zadel osební vlak, ki je v ravno istem hipu privozil z veliko brzino čez križišče.

— Boston. — Po tej okolici je včeraj divjal velikanski snežni vihar, ki je zamedel skoro tri države. Massachusetts, Connecticut in Vermont. Železniški tir in druga transportacijska pota so s snegom tako zamedena, da je promet popolnoma nemogoč za en čas.

— New York. — Parnik Leviathan, ki je dospel ravno kar v ta pristan je napravil na svoji preoceanski vožnji nov rekord. Prevozil je atlantiki 3076 milj široko pot v petih dneh in 7. urah, kar je najhitrejša vožnja, kar jih je še ta parnik napravil na Atlantiku.

V REPUBLIKANSKI STRANI SE POJAVLJA RAZKOL.

Chicago. — Čezdalje večji razdor nastaja med republikanci. Stranka se cepi v tri struje ene imenujejo radikale, druge progresivce in tretje starine. Starini se zavzemajo za Hardingovo politiko in delajo na to, da se nominira Coolidge. Progresivci bodo najbrže podprli Hiram Johnsona. Radikalni republikanci pa bodo šli v boj z senatorjem La Follettejem.

NEMČIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJNO.

Lahko postavi na bojno polje vsaki čas dobro izurjenih 200.000 vojakov.

Pariz. — Francoska vlada je prejela tajno poročilo, da se Nemčija tajno pripravlja na vojno. Ravno tako poročilo je prejela tudi Londonska vlada. Nemčija dasi je finančno oklana in da na videz ne more nikamor, lahko v par dneh vrže na bojno polje če potreba močno izurjeno armado do 200.000 mož. Njene moderne tovarne pa lahko oborožijo s topovi v kratkem času 60 divizij.

Edino kar Nemčijo zadržuje je živčev, s katerim ni založena. Ako bi Nemčija imela na razpolago zadostno količino živčev, bi nikdar ne prenašala francoskih kapric, kakor jih mora.

Angleška in francoska vlada sti se zopet zbližale v političnem oziru. Poincare je baje obljubil, da bo v nekaterih reparacijskih zahtevah popustil, dočim bo Anglija podprla Francijo v par drugih vprašanjih. S tem pravijo, da se je začasno zopet napravil nekaj politični premost med obema vladoma, ki sti si bili že popolnoma na razpotju.

Iz Pariza se tudi čuje, da bo Francija skušala najti pot do sprave s sovjetsko Rusijo. Sovjetsko vlado bo takoj priznala, ako ji le da slednja garancijo, da se ne bo vmešavala v Francosko politiko proti Nemčiji.

Kot razvidno iz poročil igra Francija ulogo navadnega kramarja, ki potegne tja, kjer dobi več.

NEMŠKI ZDRAVNIK OPELIRA LENINA.

Praga. — Nemški specialist za glavne bolezni dr. Schlosser, ki je nemški najznamenitejši kirurg je poklican v Moskvo, kjer bo izvršil operacijo na Leninovih možganih. To je menda glavno, kar Lenin potrebuje.

VELIKE SNEŽENE VIHARJE PREROKUJEJO.

Washington. — Vremenoslovci napovedujejo v tem mesecu velike snežene viharje, v katerih bomo dobili veliko snega.

FRANCOSKI VOHUN PRIJET V NEMČIJI.

Berlin. — Deset milj od švicarske vlade je nemška policija aretirala francoskega kapitana d'Armona, ki je imel pri sebi važne vojaške načrte, ki jih je izdelal ob vsej sedanjí demarkacijski črti.

Čitatelji pozor!

Ste že kdaj čuli o "MATAJEVEM MATIJU"? Če še niste, tedaj si kupite močne pasove in se z njimi dobro prepašite, da se Vam kak nesreča ne zgodi. Gotovo vprašujete zakaj? Zato, ker v prihodnji številki pričnemo objavljati humoristično povest "Matavej Matija", ki bo spravila slehernega čitatelja v smeh in dobro voljo. Pazite, da jo začnete čitati takoj od začetka, da vam ne bo pozneje žal.

Pismo iz Slovenije.

RADIKALCI TIRAJO DRŽAVO SVOJO POT. — PAŠIČ NE DA VAJETI IZ ROK, ZATO SKRBE FRANCOZI. — AMERIŠKI POLITIK GOVORIL V LJUBLJANI PROTI ITALIJANSKEMU NASILJU. (Poroča Rev. Dr. F. T.)

Ljubljana, 15. novembra. neobveznega predmeta. Obenem Ko se je dne 20. sept. sestala s tem ukazom je bilo odpuščeno narodna skupščina, je skoro vse njih okrog 200 slovenskih učiteljskega sodnega poročala, da ljev in učiteljice, ki jih nameravajo jesensko zasedanje parlamenta prav kratko: ko bodo rešili učnimi močmi. Prav tako so u najbolj nujne državne zadeve, kinili ostanke slovenskih srednjih šol v Idriji in Tolminu. Vendar se to napovedovanje še do danes ni uresničilo. Radikalna vladna večina je ostala ista, kakor je bila: Pašič ne da vajeti iz rok, ker jih tudi ne sme dati. Zato skrbe Francozi. Srbi sami to priznavajo. Vodja srbskih republikancev, vseučiliški profesor v Belgradu, Jaša Prodanović, piše o Pašiču: "Francoska vlada ne zaupa nikomur drugemu kakor Pašiču, ker ve, da bo le-ta vodil zunanjo politiko, kakor to hočejo Francozi." Tudi drugi evropski državniki dobro vedo, da Pašič ne vodi lastne politike ampak da caplja za drugimi, vendar ga puste in celo podpirajo na vladnem krmilu, ker se zavedajo, da ne bodo imeli nikdar več takozvestega in ubogljivega sluga, kakor je Pašič. Na podlagi takih izjav lahko vsakdo sam presoja, zakaj da nima Jugoslavija v inozemski javnosti nobenega ugleda in zakaj da doživlja v zunanji politiki poraz za porazom. Tega žalostnega dejstva se je zavedal posebno v mesecu oktobru tudi celokupni slovenski narod. Vsa slovenska javnost je za hip pozabila na notranje razpore in prepire in zadržala pod bremenom krivic, ki jih prizadevajo našim zaslužnim bratom Lah in Nemci. Laški naučni minister Gentili je namreč izdelal novo šolsko postavo, ki preti pol milijonu Slovencev v Julijski Benečiji z narodno smrtjo. Ta novi šolski zakon odpravlja vse neitalijanske šole in proglašja italijanščino kot edini učni jezik, začeni že od prvega razreda ljudske šole. Slovensčini — naši mili materinščini — dovoljuje izjemno le nekaj ur na teden in jo degradira na stopinjo

Italijanski fašizem si v svoji predrznosti že upa celo tako daleč, da grozi s požigom in izgonom vsem tistim slovenskim študentom, ki pošiljajo svoje otroke v slovenske šole. Pred 14 dnevi je dobil tržaški Slovenec, ki študira na slovenskem zavodu od očeta brzojavko, naj nemudoma pride domov, ker sicer bodo fašisti zažgali hišo in vse pokončali. V hipu je nastal jok sočutja in ogorčenja med dijaki celotnega slovenskega študentskega zavoda. Žalostno, a resnično (Dalje na 3 strani.)

Denarne pošiljatve

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom ali na svojo domačo pošto. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

SKUPNO S POSTNINO:

500 — Din. \$ 6.45	100 — Lir. \$ 5.10
1000 — Din. \$ 12.55	200 — Lir. \$ 9.85
2500 — Din. \$ 31.25	500 — Lir. \$ 23.75
5000 — Din. \$ 62.00	1000 — Lir. \$ 46.25
10.000 — Din. \$ 123.00	

Pri pošiljstvah nad Din. 10.000 in nad 2000 lir se po možnosti dovoljuje še poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

Pri brzojavnih pošiljstvah pridejo k navedenim cenam še stroški za brzojav.

Dolarje pošiljamo mi tudi v Jugoslavijo in sicer po pošti kakor tudi brzojavno.

Za potovanje v stari kraj, kakor tudi od tam sem, Vam vse potrebno oskrbi najbolje naša banka.

Vse pošiljatve naslovite na:

SLOVENSKO BANKO

Zakrajšek & Češark

70 — 9th Avenue,

New York, City.

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year	\$1.75

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtekovo številko do 12. ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš **NOVI** naslov in poleg tega tudi vaš **STARI** naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

"Vsi na dan in orodje v dlan!"

Da, zdaj pa prav vsi na delo, kolikor nas je in pokažimo kdo smo in kaj smo!

Cenjenim naročnikom naznanjamo, da smo se odločili izdajati list Edinost od 1. januarja 1924. naprej po ŠTIRIKRAT NA TEDEN. Izdajali bomo posebno nedeljsko številko, za katero bomo skušali vedno zbrati najboljše zanimivosti, tako, da bodo z listom naročniki kar najbolje zadovoljni.

Dejstvo pa je, da bo četrta izdaja zopet zahtevala mnogo žrtvovanja, tako gmotnega kot duševnega. Vendar narod zahteva, narod hrepeni po večkratnem izdajanju našega lista. Krog naših prijateljev naročnikov, nas dnevno prosi v svojih pismih in dopisih: dajte nam katoliški dnevnik, katerega že tako dolgo prosimo.

Za enkrat dnevnika se ne moremo izdajati. Zato smo se premalo čvrsti v financii in tudi število naročnikov še ni doseglo tistega števila, da bi se dnevnik zamogel sam vzdrževati.

Pač pa bomo pomnožili list za eno izdajo na teden. To bo gotovo razveselilo vse naše prijatelje, ki si žele napredka pri katoliškemu tisku.

Toda opozarjamo pa vse naše naročnike na eno dejstvo, da bomo to storili samo za poskušnjo. Ako se bodo nam naročniki odzvali z živahno agitacijo ter pridobili listu zadostno število novih naročnikov, da bo mogel list sebe vzdrževati pri štirikratni izdaji na teden, tedaj bo izhajal redno in prej ko slej bomo skušali izdajati dnevnik, za katerega se prosi od vseh štirih vetrov.

Zato danes prihaja list Edinost h vsem svojim cenjenim prijateljem, naročnikom in dobrotnikom s prošnjo, s katero trka na zlata slovenska srca in prosi, da se dvignejo in razpleto vsak v svojem krogu najživahnejšo agitacijo za pridobivanje novih naročnikov. Katoliški Slovenci po naselbinah dvignite se te dni in pridobivajte nove naročnike za list Edinost.

Tudi mi smo pripravljeni v tem oziru doprinesiti svoje žrtvovanje in sicer s tem, da damo list Edinost tudi za prihodnje leto, ki bo izhajal štirikrat na teden in bo stal na leto \$4.00 za staro ceno. Kdor si list naroči v tem času to je do 1. januarja 1924. ga dobi za celo prihodnje leto za ceno, ki je veljavna še sedaj to je \$3.00.

S tem je dana posebna ugodnost, da si v tem času vsak naroči na list Edinost in s tem list podpre k stalni štirikratni izdaji.

Mi se ne hvalimo, kaj smo storili, ali kaj bomo v bodočnosti. Nam zadostuje na stotine pisem, v katerih se čitajo slična poročila: "Vaš list mi najbolj ugaja", "V Vašem listu najdem vedno največ novic, zlasti iz slovenskih naselbin". "Vaš list je objektiv in odločen bojevnik za resnico in pravico". Itd.

Eno dejstvo pa je, ki je resnično in na katerega nas ni treba biti sram in kjer nas vidijo vsi vsikdar in vsepovsod, da se nahajamo vedno v prvi bojni liniji v krvavem boju s sovražniki resnice in pravice, s sovražniki naše najdražje svetinje sv. Vere.

Za resnico in pravico, za Vero in Cerkev bomo šli od boja do zmage, tako smo napisali na bojni prapor našega lista ob njegovem začetku. In list je to svojo nalogo vršil v polni meri. Njegove ideje so vzvišene, z njimi smo se vrgli v bojni metez za najprimitivnejša prava, za resnico in socialno pravičnost zatiranega delavstva in zato je naš list raste od dne do dne, pridobil si na tisoče prijateljev. Za božja načela bide Edinost svoj boj in zato tudi zmaguje povsod, in to pot bo hodil vedno krepko naprej, dokler bo izhajal.

Zato dragi čitatelji na živahno agitacijo za list Edinost. Spomnili se boste svojih dragih in poslali jim boste kako božično darilce te dni. Kaj pa katoliškemu listu, boste dali kako darilce za praznike, ki se je celo leto boril proti sovražnikom Vaše vere in Vaših cerkva? Pridobi mu vsak vsaj enega novega naročnika in mu ga pošlji kot božično darilce za praznike. Bo li ta prošnja šla mimo tebe? Nikar, če si katoličan, tedaj na delo za list Edinost!!!

Rojakom obenem priporočamo, da naroči list Edinost tudi svojim dragim v stari kraj. Kako radi tam bero naš list. Kako veseli so ga in od rok do rok roma po celi vasi, kjer ga dobe.

Še enkrat kličemo vsem našim somišljenikom, prijateljem, naročnikom in dobrotnikom na delo ta mesec, za katoliški list Edinost!

Mi pa obljublamo, da se bomo držali vedno one temeljne smeri, ki je nas vodila v dosedanjih bojih, da bomo še dalje in to še odločneje branili in varovali lepo lice resnice, in da se bomo vedno držali lepih krščanskih nazorov, v katerih se zrcali vedno resnica in pravica.

Zdaj pa korajžno vsi na dan in orodje v dlan!

IZ SLOVENSKEH NASELBIN.

Johnstown, Pa.

Tukaj so skrajno slabe delavske razmere. Dasi je že zima tu, ni dosti dela po premovalnikih, v katerih si večina slovenskih delavcev služi svoj kruh. Zdjaj pa še od tega dela, kar ga je zmeraj znižujejo premogarjem že itak preslabo plačo. Ljudje se v skrbeh povprašujejo: kako bomo živeli? Kar mora delavec kupiti, mora vse tako drago plačati, zasluži se pa čedalje manj, delati mora pa zmeraj za manjšo plačo. Če pojde tako naprej, kmalu ne bo delavec niti toliko zaslužil, kolikor seboj nese za jesti, ko gre na delo.

Zaposleni slovenski delavci! Ali zdaj vidite kako lepe in dobre čase imate zdaj, katere so vam obetali takozvani delavski voditelji, protiverski fanatiki. Kje so zdaj, ko se delavstvo nahaja v tako slabih razmerah? Kam so se zdaj poskrili? Zakaj ne pridejo zdaj na dan in ne spolnijo svojih obljub, za kar so prejeli že tisoče delavskega denarja za zboljšanje delavskega položaja?! Zakaj se je že toliko delavskega denarja izdalo, ali zato, da ima zdaj delavstvo tako slabe čase, ali zato, da bi imelo boljše čase, kakor so jih oni obetali?

Pa zna kdo reči: "Saj oni ne morejo pomagati, ne morejo zboljšati delavskega položaja, ne morejo zbrati slabih delavskih razmer."

Dobro! Saj ravno v tem je njihovo sleparstvo, ko obetajo nekaj, kar ne morejo spolniti. Če ne morejo delavstvu pomagati, zakaj mu pa obljubujejo zlate čase takrat, ko od delavstva kolektajo denar, da ga bodo porabili za delavske koristi, s katerega pomočjo, da bodo delavstvu priborili boljše čase?! Zakaj pa tega, da ne morejo delavstvu pomagati, ne vedo takrat, ko od delavstva fehtajo denar?! Koliko delavskega kravro zaslužene denarja je že šlo za "delavske koristi", pa ali je delavstvo do danes samo za en cent na boljšem?

Pa ne le, delavstvo kljub vsem žrtvam ni nič na boljšem, temveč je še zmeraj na slabšem. Ves od delavstva nabrani denar se je porabil mesto v korist, v škodo delavstvu, kajti oni porabljajo ta denar da delavca proti delavcu hujskajo, vnamajo med delavstvom medsebojno sovražstvo in boj, da je delavstvo mesto, da bi bilo edino in združeno, needino in razdeljeno in tako slabijo moč delavstva, da se ne more vsepošno bojevati proti brezverstvenemu in krivičnemu kapitalizmu.

Če mu sicer protiverski boj med delavstvom, katerega delavski voditelji povzročajo in kateri seje med delavstvom neslog in nesporazum?

Ali ne samo radi tega, da se delavec sam med seboj bojuje in sovraži in da se zato ne more boriti proti kapitalizmu, proti kateremu edino se je treba boriti. Kako se naj potem delavstvo bojuje proti kapitalizmu za svoje pravice, ko se med njim samim bije krut in neizprosen boj, katerega povzročajo takozvani delavski prijatelji? Kakor pa je to za nas delavce slabo in usodopolno, tako je za kapitaliste dobro in koristno. Saj pravi pregovor:

"Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima!" Zatorej imamo od dela za "delavske koristi" in boja proti kapitalizmu za "delavske pravice" protiverskih delavskih voditeljev, mi delavci le škodo, kapitalisti pa dobiček. Denar, ki ga pod napačnimi pretvezami izvabljajo od nevednih delavcev, porabljajo v škodo delavstvu, kapitalizmu in samim sebi pa v korist. Mesto, da bi se borili za delavske koristi in pravice, za kar so od delavcev podpirani, pa delavstvo kapitalizmu prodajajo.

Kaj je treba protiverskega bo-

ja med nami delavci, ki nas samo razdružuje, in nam neizmerno škoduje? Čemu boj proti veri, ko se je ne bo nikdar vničilo in če tudi bi se je, ali bi bilo potem z uničenjem vere delavstvo rešeno? Čemu boj proti veri, ali še niso kapitalisti dovolj brez vere, in ali ne delajo z nami delavci ravno tako zato, ker nimajo vere?

Kako more boj proti veri koristiti delavstvu, boj proti popolnoma zasebni stvari, ki nima z delavskim vprašanjem nič opraviti?!

Ti krivi in napačni delavski voditelji, ti sleparji največji škodljivci in najhujši sovražniki delavstva, ki se delavstvu hlinijo prijatelje, ki tožijo in jokajo čez delavsko usodo, da bi delavci mislili, da se jim Bog ve kako smilijo, ki s protiverskim bojem delavstvu le škodujejo, kapitalizmu pa pomagajo delavstvo držati v sužnosti, hujskajo varano delavstvo proti cerkvi, da je dekla kapitalizma, da s kapitalizmom drži, da kapitalizem zato katoliško cerkev podpira; kar pa je seveda ravno nasprotno resnica.

Pa oni samo zato to trdijo, da bi pozornost delavcev od sebe odvrgli, da bi imeli od njih obrnjene oči, da bi jih ne videli kaj delajo, obenem pa imeli vedno uprt pogled na kat. cerkev, katero jim pa vso drugačno naslikajo kot je v resnici.

Zato pa delavstvo — posebno zapeljano slov. delavstvo — besni sovraštva proti kat. cerkvi, kot sovražnici delavstva, a pravim sovražnikom, ki delavsko edinstvo in solidarnost razdirajo, in s tem delavstvo izročajo na milost in nemilost kapitalizmu, se jim pa niti lasu ne skrivijo!

Vprašam ob tej priliki: Kaj pa je prav za prav katoliška cerkev? Ali je sploh logično mogoče, da bi bila kat. cerkev dekla kapitalizma? Ali je sploh mogoče, da bi kapitalizem, ki delavstvo izkorišča in stiska, katoliško cerkev podpiral?

Katoliška cerkev je vidna družba vseh pravovernih kristjanov, ki verujejo ene in iste nauke, prejemajo ene in iste zakramente in so vsi pod enim poglavarjem.

Kdo, vprašam spada v katoliško cerkev, morda sami kapitalisti in bogatini? Ne! v katoliško cerkev spadajo skoraj sami siromašni ali manj premožni ljudje, največ delavci; velikih bogatinov ali kapitalistov katoliška cerkev nima, ali vsaj njeni pravi sinovi niso, kako naj potem kat. cerkev pomaga kapitalizmu delavce zatirati, ko so pa delavci sami katoliška cerkev, oziroma velik del katoliške cerkve?! In če kapitalizem zatira delavce, kakor je mogoče, da bi kat. cerkev podpiral, ker kat. cerkev tvori delavci. Zatirati delavce se pravi torej zatirati katoliško cerkev, in katoliško cerkev podpirati se pravi podpirati delavce, kajti v gotovem pomenu je katoliška cerkev in delavci eno in isto.

Katoliška cerkev ni kaka kompanija bogatinov in kapitalistov, kot si nekateri nevedni in zapeljani reveži mislijo, temveč je organizacija katoličanov, med katerimi, kot že rečeno ni bogatinov in kapitalistov. Zato pa, kdor je proti katoliški cerkvi, je proti delavstvu.

O, kako vse drugače bi se nam delavcem zdaj godilo, ko bi imeli poštene delavske voditelje, ki bi jim bil v resnici mar delavski blagor in napredek, ki bi s protiverskim bojem delavce, proti delavcem ne hujskali, nas ne razdruževali in našo moč ne cepili! Koliko moč bi imeli in kaj bi mi lahko dosegli, ko bi bili vsi skupaj združeni in zahtevali vsi kot en moč svoje pravice! Delavec bi bil lahko danes gospodar in diktator, a ne kapitalistični suženj, kakor je. In to vse po zaslugi protiver-

skih fanatikov, ki delavstvo tako mešajo, razdružujejo in cepijo in po zaslugi nezavednih in zaslepljenih delavcev, ki tako neumno in slepo drviijo za svojimi zapeljivci in od njih nahujskani sovražijo svoje katoliške tovariše, mesto da bi se z njimi združili in se roka v roki skupno in vzajemno borili proti skupnemu delavskemu sovražniku, krivičnemu kapitalizmu.

Zatorej slovenski delavci! Ako imate še kaj pameti, saj zdaj odprite oči in spoznajte resnico; vsaj zdaj, ko že na svoji lastni koži čutite, da vam oni, ki vam obetajo nebesa, na tem svetu, delajo le pekel, mesto nebes. Vsaj zdaj spreglejte in spoznajte, da vas varajo oni, ki se vam izdajajo za prijatelje, dobrotnike in rešitelje in se vam prav po židovski vsiljujejo za voditelje, da vas potem prav po cigansko sleparijo!

Andrej Tomec.

Chicago, Ill.

Cerkveni bazar je izpadel, kakor se čuje po prvih poročilih, kar najsijajnejše. Zlasti zadnja dva dni v sredo in sinoči je bila udeležba nadvse zadovoljiva. Farani sv. Štefana so zopet pokazali, da jim je cerkev sv. Štefana, ki jim deli dušne dobrate pri srcu, in da so jo vedno pripravljeno po svojih najboljših močeh krepko podpirati. Čast in priznanje vsem tistim faranom, ki so se bazarja udeležili, kajti s tem so pokazali, da je njih srce in njih desnica prav taka, kakoršna je njih beseda na jeziku! Pokazali so, da so celi katoličani! Več o tem prihodnjic.

Družina Sagadin, ki še ni tako dolgo v Chicago, priselila se je sem iz farm, je imela zadnje mesece veliko boleznii v svoji hiši. Več otrok je bilo nevarno bolnih. Vendar se pa sedaj že vsem vrača zdravje in bodo kmalu zopet vsi zdravi.

Miss Mary Gregorič, hči našega obče spoštovanega Mr. Antona Gregoriča, ki je bila minul teden operirana, se je že vrnila domov in se ji zdravje hitro vrača. Blagi Miss Gregorič želimo skorajšnjega popolnega zdravlja.

Naša dekliška Marijina družbo opravlja ta teden svojo devetdnevno pobožnost pred praznikom Brezmadežnega spočetja. V sredo, četrtek in petek večer bo imela pa duhovne vaje, katere bo vodil Verve Rev. Hugo Bren, O. F. M. vsa slovenska dekleta se vabijo k udeležbi ali so v družbi ali ne. V soboto, na praznik zvečer bo pa slovesen sprejem novih članic in sklep. Vsa župnija se vabi k udeležbi.

V nedeljo ima dr. Krščan-skih žena in mater svoje četrtno sv. obhajilo in zvečer sprejem novih članic in shod.

Naša slovenska čitalnica je začela poslovati preteklo soboto. Vendar takoj prvi dan se je pokazalo veliko zanimanje za to našo novo kulturno organizacijo. Pristopilo je veliko novih članov in članic in veliko ljudi si je izposodilo knjige, tako da sta bila knjižničar Mr. Alojzij Železnikar in njegov pomočnik Mr. John Prah precej zaposlena.

Krsti v slovenski cerkvi sv. Štefana: — Starišem Mr. in Mrs. Petek se je narodil krepk sinček, ki so ga krstili za Henrika. Botra sta bila Mr. in Mrs. Stefan Hozian. — Družini John Koren se je rodila čvrsta deklica, ki so ji dali ime Rozi. Kumoval sta Mr. in Mrs. Andrej Koren. — Družini Mr. Peter Motz se je rodila tudi hčerka, ki so jo krstili za Rozi. Botra sta bila Mr. in Mrs. Joe Leustik. Vsem naše častitke!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom in čitateljem tega list po državi Illinois, Kansas, Colorado in Wyoming naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik, **Mr. Leo Mladich**, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Edinost, Ave Maria in Glasnik P. S. J. kakor tudi oglase, naročila za knjige in vse kar je v zvezi z našim

Čas na svetu vse spreminja, najbolj pa ljudsko mnenje.

Kdo se ne spominja časov, ko so odhajali naši fantje na vojno. Vse navdušeno jih je pozdravljalo. In fantje? Kako navdušeni smo bili. Vojške vlake smo vse popisali s kredo: "We wont get back — till we get the Kaiser!" In danes? Kaiser se masti Doorpu v lepem gradu. Ameriški fantje pa, ki so lovili tega kajzerja žalostno gledajo proti Beli hiši, kjer se govori o njih bonusu, kakor v revni koči o vinarju, ki ga ni moč najti, da bi se ga dalo v bogajme beraču.

Ko bi vsaj molčali! Dali itak ne bojo nič. Ravno tisti, ki so obljubljali nam celo sonce, luno in zvezde z neba, ko so nam v svojih govorih po vojašnicah dajali pobudo, se sedaj skrivajo in vajakov sploh videti ne marajo. To so tisti, ki so doma ovili mamon, zlato in verižili z vojnim materialom, z živežem, i. dr. A danes se ti navdušenci ne zmejnijo niti za tiste, ki so za njih korist, postali pohabljeni za celo svoje življenje, ko so se vrnili brez nog, rok, posluha in oči v domovino.

Pa še več. Pred par dnevi je vse časopisje poročalo o grafitu v uradu veteranov. Na stotisoče dolarjev je šlo, ki se ne ve kam. Torej še tam se zapravljajo tiste uboge centke, ki so namenjeni za ponesrečene veterane. In kdo bo sedaj te vojake oškodoval, ki se jim je naredilo tolikšno škodo. Se zmeni kdo kaj? Ali bo to zopet lanski sneg???

Lawndalski socialist Tavčar se zadnje čase upira z vso silo, da bi obudil staro kljuso, ki jo je Kristan privezal za lawndalski plot, ko je odšel v stari kraj z lepim delom milijonskega fonda. Tudi Owen se zaletuje in jo trka odzadaj. A kljuse, ki sliši na ime socializem se ne gane. Kakor že crknjeno leži na tleh in že bi se bilo stegnilo, da niso dali injekcije iz milijonskega fonda magarcu Prokletarcu. Vse gre narobe. Shod v zapadni Penna. velik fiasco, kjer je baje milwaučan Tavčarja in Ovna ugnal v kozji rog. Ljudstvo pa ni vedelo, za katerim bi kimalo, pa je reklo: idite vsi k vragu! In šli so...

Čakaj ptiček! Jaz ti razjasnim, kdo je kriv, da nimamo rdečkarji enotne fronte. Skličite shod in razkoračil se bom, kakor Napoleon.

In sklicali so shod in Napoleona povabili. A Napoleonu je korajžna upadla. Po milwauških ulicah pa so naslednji dan celo vrabci čivkali: vsi so prihajali, le njega ni blo...

In potem se ta rdeči Napoleonček jezi, da ga v Chicagu ni prišel nihče pogledati in poslušati. Kdo zlodja se zmeni za rdeče kreature! Ali hočete v ljudeh zbujati žalostne spomine na milijonski fond???

Pe-Terček Zgaga pravi: "V Ameriki je vse mogoče — si je mislil ljubljanski pisatelj ter napisal upravi GL. NAR. za tisoč dolarjev."

Po mojem mnenju so ljubljanski pisatelji opravičeni do Peterčkove plače, ker v vsaki številki njegove plahte je tri četrtnine tvarine ljubljanskih pisateljev. Zlodja, s pavovim perjem bi se vsaka sraka postavljala!

Čuvaj Pe-Terček, da ti ljubljanski Narod lepega dne hlače ne zarubi!

podjetjem. Drage naročnike in vse rojake po naselbinah prošimo, da mu gredo v vseh ozirih na roko in mu pomagajo širiti dober katoliški tisk.

Uprava Edinosti, Ave Maria in Glasnika P. S. J.

Ameriška Slovenka.

Indianapolis, Ind.

Vaša naročnica

Agnes Švegel.

Sheboygan, Wis.

Cenjeni urednik: — Vaš list pa res čedalje bolj postaja zanimiv, komaj smo se oddahnili od Milwaške modrosti, pa je že Prosveta, oziroma njen urednik prišel na plan z drugo. Jaz sicer omenjenega lista nisem naročnica, ampak kar ste ponatili vi iz njenih predalov je imenitno.

Njen urednik je v svojem komentarju podal nauk onim nespetnim ljudem, ki grejo duhovnikom na žegnane limanice. Ali ni to največja ljubosumnost, recimo, da bi ta povest bila resnična, ali nikdo drugi ne nastavlja narodu limanic kot duhovni? da, pa še kakšne, to kaže kakšna nevoščljivost vlada v rdečem taboru. Ti slovenski trpin, ti samo nam daj, gorje ti pa, če kam drugam obrneš svoj denar. — Dalje pravi, da cerkev pobira denar s pretvezami. Čudim se uredniku, da ima tako slab spomin, da je že pozabil pod kakšno pretvezo se je nabiral milijonski fond? Pa seveda tam je vse dovoljeno kadar se gre za rdečo malho. — Dalje pridiguje, da bi se cerkve mogle zapreti radi zdravja, ker so zaduhle (on gotovo misli kadar so z verniki napolnjene). Čudim se, da ni priporočal, da namesto v cerkev naj ljudje gredo v gledališče, plesne dvorane in zakotne gostilne, ker tam je zrak neki jako svež in toraj priporočljiv za zdravje. Pa naj še kedo reče, da mu ni naš narod pri srcu, ko tako skrbi zanj.

Hinayci! preskrbite ljudem izobrazbo, naučite jih kako organizirati se, poučite jih o delavski vzajemnosti, da si bodo lahko izboljšali svoje delavsko stanje, ker tu so nezdave razmere, te ubijajo naše ljudi in jih polagajo v prerani grob. Nikdar še ni bilo slišati, da bi naveden delavec dobil jetiko, ker je prevečkrat šel v "zaduhlo" cerkev, ampak je zbolel vsled prenapornega, ali nezdrega dela.

Toraj tukaj imaste odprto polje, ki čaka vašega dela, ako vam je narod res tako pri srcu kot pravite!

Pozdrav!

M.

A. Kovač, članica dr. Kr. Mater.

GLEDE KNJIGE AMERIKA IN AMERIKANCI

Ambridge, Pa. Cenjeni gospodje: — Tukaj vam pošiljam naročnino za Edinost, za katero se vam najlepše zahvaljujem, ki mi jo redno pošiljate. List je v resnici hvalevreden in vsega priznanja. Edinost je vedno na svojem mestu, se kaka rdeča Veronika oglasi ji hitro usta zamaši.

Tudi Zvonček se večkrat v Prosveti oglasi in tisto tisočkrat pregreto meneštro ponovno poverja, kakor, da bi ljudje ne vedeli, kaj so včeraj brali!

Pozdravljam vse uredniško oboje

F. M. Trunk.

PREJELI SMO KNJIGE.

Slovenska kuharica

KUHANJE je umetnost, katere se treba naučiti vsaki gospodinj. To umetnost si lahko pridobite iz knjige "SLOVENSKA KUCHARICA!"

"KNJIGA SLOVENSKE KUCHARICE" vsebuje 670 strani. Blizu sto slik, ki kažejo, razne priprave v kuhinju, kako se pripravljajo jedine itd. Knjiga je močno trdo vezana.

BREZ KNJIGE "SLOVENSKE KUCHARICE" bi ne smela biti nobena slovenska gospodinja. Knjiga je pisana v priprostem poljudnem tonu, da jo lahko vsak najprostejši človek razume. Pouči Vas, kako voditi gospodinjstvo in je radi tega zelo velike važnosti. Poda Vam merilo in navodilo za najprostejšo in najimunitnejšo jed. Knjiga je prišla v novi izdaji, izborna izboljšana in predelana.

Prejeli smo jih le omejeno število, zato je važno, da jo naročite brez odlašanja, ako hočete, da ne boste prepozni.

Knjiga stane \$4.00.

KNJIGARNA EDINOST,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

SPOMINI STAREGA SLOVENCA

Priredil Josip Jurčič. (Dalje.)

V vasi, ki je bila zapuščena, zakurim v neki kašči ogenj; deske iz predalov sem pa žgal. Nabere se okoli mene kmalu več nesrečnežev, meni enakih. En mož gre na večer iz kašče od ognja po vasi gledat. Kar prinese v kufrastem kotlu veliko polkuhanega mesa. Z veseljem ga pozdravimo. Lastnik pa prileti za njim in hoče svoj kotel nazaj. Bil je Nemec. Francozi moji se vzdignejo, grozeč mu in pravijo: "Ven se poberi!" Meni se je mož smilil in prosil sem pajdaše, da smo mu dali nekoliko, ko je bilo kuhano. Našel sem v tej kašči tudi dolg ženski plašč, katerega sem drugi dan vrhu svoje obleke oblekel. Drugi dan smo se zopet v neki hiši gledi; ko pa so prišli poljski kmetje in so nas neusmiljeno s palicami premahali in zapodili, pomešamo se zopet na cesto v gnečo. Zdaj pride samo štirje kozaki na konjih iz bližnjega gozda. Vrsta se pretrga, nekaj jih je bežalo nazaj, nekaj nas je drlo naprej, nihče pa se ni ustavljal, ker dasiravno nas je bilo ko listja in trave, ni nobeden imel nič v roki, vsi pa smo bili oslabljeni kakor otroci.

Jaz prisopem komaj do neke hiše. Bila je polna Francozov, tako natlačena, da še noter nisem mogel. "Sortez, les kosaques sont ici," zakričim jaz na pragu. — Bežite, kozaki gredo! Vse vre ven, naenkrat je bila hiša prazna, jaz pa padem pri steni na slamo ter se ne morem nič premakniti. Močno zbolim tisto noč. Kmet me je rad imel, ker sem mu hišo izpraznil francoskih pešljevcev in ker sem kakor Slovan lahko za silo z njim govoril. Drugo jutro ne morem vstati. Kmet je imel usmiljenje z menoj. Razdelim svoje premoženje, kar sem imel v mošnji, hišnim ljudem, uro pa dam gospodarju spraviti. Precej potem pridejo ruski vojaki, slečejo me in vsega preiščejo. Kar sem še denarja imel, vzeli so mi ti, razen dveh cekinov, ki sta bila v prerezanah luknjah mojega plašča. Ležal sem do svetega večera. Gospodar, dober katoličan, da mi molek, da bi roženkranc molil, in razveselilo me je to tako, da sem mu dal en cekin. Pri nese mi zato žganja. Pil sem ga po malih požirkih. Ker sem bil od same slabosti bolan, okrepčal sem se tako, da sem že po božičnem dnevu, ko je en Saks k meni prišel, mogel zopet dalje iti. Gospodar mi je vse nazaj silil; toda vzel sem samo uro, drugega nisem maral. Zdaj sva potovala s Saksom sama. Čutil sem mi je, kako se zmenim z njim, Nemcem, s Francozom, Poljakom in Rusom. Izpraševal me je vsakovrstne reči, dasiravno je bil ves nadložen kakor jaz. Z vzdihljaji sem mu pravil o svoji ljubi, daljni slovenski domovini, on meni o svojih ljubih. (Dalje sledi).

PISMO IZ SLOVENIJE.

Nadaljevanje s 1. strani). — in v Belgradu za vse to vedo in molče.

V prvih dneh novembra je vzbujal veliko pozornost shod zastupnikov SLS., ki se je vršil v Ljubljani med 4. in 5. novembrom. Z napetostjo so pričakovali tega zborovanja vsi — so mišljeniki SLS. in njeni nasprotniki. Zadnji so namreč upali, da se bo na tem zborovanju SLS. končno vendarle odločila za vstop v vlado. Doživeli pa so ravno nasprotno. Slovenski poslanci bodo še nadalje ostali v strogi opoziciji in odšli v Belgrad, da morejo s svojo navzočnostjo vsaj deloma kontrolirati delovanje radikalne vlade. Če bi namreč stopili zastopniki ogromne večine slovenskega ljudstva v vlado, bi s tem zatajili svoj avtonomistični program in postali tako čez noč centralisti; izdali bi slovenstvo in Srbom odprli na stežaj vrata. Stališče SLS. je je označil dr. Korošec z besedami: Naša stranka lahko umre na avtonomističnem programu, a prodati ga ne more tudi za ceno kake vlade ne.

SLS. nasprotni listi so ob tej priliki z odkritim veseljem povdarjali, da se pojavlja v Slov. Ljud. Stranki čimdalje večji razdor, ki se sicer ne kaže na javno, ki pa ima skrivno tako globoke korenine, da bo pokazal brez dvoma neizogibne posledice. O razdoru sicer še ne more biti govora, res pa je, da se pojavlja neko skrivno nezadovoljstvo nekaterih pristašev; so namreč v stranki tudi taki, ki zahtevajo še strožjo abstinenco in opozicijo napram Belgradu: v narodno skupščino da naj bi odšli samo nekateri poslanci, drugi pa da naj bi ostali doma in neprestano obveščali svoje volivce o političnem položaju.

Naša valuta se je v zadnjem času nekoliko stabilizirala. Dinar, ki se je več tednov držal na isti višini, se je pričel polagoma dvigati. Pravijo, da je vendar enkrat led prebit in da vse kaže, da bodo začeli tudi v Jugoslaviji bolj trezno in vestno gospodariti. Da bi le ne bili taki glasovi napačni preroki! So namreč tudi drugi, ki napovedujejo dinarju podobno usodo, kakor jo je doživel lansko leto osorej: ko bodo domači in tuji izvoznikarji pokupili jugoslovansko žito in vino, bo začel dinar iznova "ropotati navzdol."

Danes, ko to pišem, se že pojavlja prva polovica novembra, toda kljub pozni jeseni je vreme še vedno skoro popolnoma pom-

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill. Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ, KLIČAVNIC IN STEKLA.

Na boljšo delo, najnižje cene

Prevzamem harvanje hiš zunaj in znotraj, uokladam stenski napir.

VARCEN NAROD

VLAGA PREVIDNO IN INVESTIRA RAZUMNO V

Kaspar State Bank

NAJVEČJI JUGOSLOVANSKI BANKI V ZEDINJENIH DRŽAVAH

1900 — BLUE ISLAND AVENUE vogal 19. ulice.

CHICAGO, ILLINOIS

KAPITAL IN PREBITEK \$1.250.000.00

Pod državnim in vladnim nadzorstvom in Chicago Clearing House Ass'n.

PRODAJAMO ŠIFKARTE za vse parobrodne družbe za v Jugoslavije in nazaj. Izdelujemo prošnje (affidavite) za priseljenje, ter pošiljamo denar v staro domovino najceneje in najhitreje.

S. P. D. Sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921. Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Leo Mladich, 1929 West 22nd Place. Podpredsednik, Fr. Banich, 1902 W. 22nd St. Tajnik, Anton Stonich, 1834 West 22nd Place. Zapisnikar, John Fale, st. 1921 West 23rd Street. Blagajnik, Joseph Beribak, 1653 West 22nd Street. Društveni zdravnik Dr. J. E. Ursich, 1901 West 22nd St. Duhovni vođa Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, Steve Foys in John Densha.

POROTNI ODBOR:

John Terselich, Louis Duller in John Kosmach st.

Organizator, John Petrovčič.

URADNO GLASILO: "EDINOST."

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristopi v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

Chicago, Ill.

Vsem članom (icam), naznanjam, da bo redna in obenem glavna letna seja Slov. Podp. družbe sv. Mohorja v nedeljo dne 2. decembra ob pol 2. uri popoldne v navadnih prostorih.

Vsakega člana in članico veže dolžnost, da se gotovo vsaj letne seje udeleži. Na tej seji se bo volil nov odbor za prihodnje leto in tudi pravila se bodo preuredila.

Obenem tudi apeliram na članstvo, da naj agitirajo kar mo-rejo za pridobitev novih članov za to prekoristno domačo družbo, ker čim več nas bo, tem lažje bomo šli naprej.

Bratski pozdrav

ANTON STONICH, tajnik.

ladansko. Take ugodne jeseni ne pomnijo tudi najstarejši ljudje. Živina je še vedno na paši, na polju je videti še repo in zelje, ozimna žita pa tako bujno uspevajo, da jih bo skoro treba pokositi. Vinogradniki se kesajo, da so prezgodaj obrali grozdje, ki je pa kljub temu po kakovosti mnogo bolje, kakor preteklo leto. Ljudje govore: voj-ska je vse preduragčila, najbrž tudi vreme. Da bi se le pomlad ne masčevala!

Razlika med gospodo in kmetom.

A.: "V čem se razlikuje gospoda od kmetov?" B.: "Gospoda se pri pijači bra-

ti med seboj, kmetje se pa ste-po!"

A.: "V čem sta si pa slična?" B.: "Da naslednji dan oba svo-je dejanje — obžalujeta."

Povedala resnico.

Žena: "Jaz mislim, da to ni pravično, da se sodi ženske, da ne znajo obdržati nikake tajnosti!"

Mož: "Kaj te je privedlo, da me to vprašaš?"

Žena: "Ker ni še nobena ženska tega poskušala!"

V šoli.

Učitelj: "Ali ti ljubiš svoje prijatelje?"

Učenec: "Da, tiste, ki so več-ji od mene!"

SLOVENSKIM GOSPODINJAM

se najtopleje priporočam s svojo dobro urejeno mesnico. Vsak dan sveže in najboljše meso dobite pri meni in to po izvanredno nizki ceni!

Živimo v času druginje,

ko je treba gledati na vsak cent. Pri meni najdete vedno najbolj ugodne cene na mesu, kakor tudi na vsem groce-rijskem blagu. Pridite in prepričajte se!

DRUGE POSEBNOSTI

Pravkar sem dobil lepe debele sveže zelnate glave, katere prodajam po 5c. glava. Pridite in oglejte si jih!

Konzervirano sadje vsake vrste. Kakor tudi druge jestvine, fižol, grah, ribe vsakovrstne in sploh vse, kar je mogoče dobiti konzerviranega.

Vse prodajam po najnižji ceni.

KAJ PA KLOBASCE?

Jih pri vas nimate radi, če so dobre in okusne? — Če jih še nikoli niste jedli poizkusite moje, pa jih boste vedno jedli. Jih sam izdelujem iz samega svinjskega me-sa po starokrajškem načinu. Tudi krvavice imam, posku-site tudi te.

MOJE KLOBASE SO NEKAJ POSEBNEGA! VSEM SE NAJTOPLEJE PRIPOROČAM!

Louis Kukman

SLOVENSKI GROCERIST IN MESAR

1901 — West 22nd Street,

Chicago, Ill.

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski pisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

(Konec).

Z obupno silo smrtnega boja je plaval dvajset sežnjev daleč, potopil, priplaval na površje, se spet potopil . . . Dve glavi sta priplavali na površje, tesno združeni . . . rdečelasa ena, črnolasa druge . . . in se zopet obe pogrezni v lahnem vrtincu . . . Nekoliko se je morje zapenilo in zopet je bilo mirno, sinje, nerazumljivo tja do neizmerne obzora . . .

Drugi dan so našli ribiči iz vasi Guetary na obrežnih skalah dve trupli. Tesno sta se oklepala dečka še po smrti . . . V smrtnem boju se je škapulir enega izmed njiju ovil drugemu krog vratu in počival kakor znamenje iz neba na prsih obeh dečkov . . . Ni se zvedelo, kateri izmed njiju je nosil v življenju Marijino znamenje . . . Bil je škapulir Device "Del Recuerdo."

SKLEP.

V svetišču sv. Ignacija v Loyoli je odzvonilo k sv. maši.

Brat zvonar je počasi stopal iz cerkve k samostanskim vratom: bil je obnem tudi vratar. Pred vrati ga je ustavila postarna ženica, ena izmed tistih pobožnih duš, ki so vedno polne svete radovednosti, iščeče zmago in slavo sv. Cerkev s tem, da širijo med verniki skrivnostne novice, kako je pater A dvakrat zaporedoma kihnil in da je patru B padla čepica z glave . . .

Vnel se je majhen prepirček med vratarjem in sitno ženico.

V tem je stopila iz bližnjega hotela senora, črno oblečena. Počasni korakovi je stopala čez travnik pred cerkvijo in po stopnicah k svetišču. Visoke rasti je bila in še mlada. Pa videlo se je, da jo upogiba k tlom težka bol, velika žalost. Brezsolzne oči so bile rdeče od joka, na ovenelem licu pa je počivala neutešljiva bridkost.

Brat vratar jo zelo spoštljivo pozdravi. Radovedna ženica ga je tiho vprašala, kdo bi to bil . . .

"Markiza de Sabadell . . ."

Začudila se je ženica in je s sočutnimi očmi gledala za neno, dokler ni skozi visoka mogočna vrata vstopila v svetišče . . .

Veglajst voziček s parom mršavih kljuset je privozil čez most od ceste sem in se ustavil pred cerkvenimi stopnicami. Senora, tudi v črno oblečena, suhljata, drobna, je izstopila. Obraz ji je bil upadel, poln peg, lasje rdeči, pomešani z belimi.

Nihče je ni poznal. Tisto poletje se je bila nastanila v letovišču San Juan v lični hišici. Videli so jo pogosto, da se je izprehajala po vrtu. Visok senor jo je spremljal — brez dvoma blazen. Čudno je kričal in žalostno se smejal . . . Ni se ganil iz vozička, v katerem je sedel; včasih ga je vozil droben osliček, včasih pa tudi senora sama ali pa služabnik. Sosedje so jo imenovali Goriya, to je: rdeča.

Brat vratar je poznal senoro; pozorno in spoštljivo jo je pozdravil. S podvojeno radovednostjo je silila starica vanj in hotela izvedeti njeno ime.

"Kondesa de Albornož," je suho odvrnil vratar.

Stopila je v cerkev, polno pobožnih vernikov. Šla je trdo mimo svoje sestrice, ki je ni opazila, in je pokleknila par korakov proč od nje.

Markiza de Sabadell pa jo je takoj spoznala. Roke so ji vztrepetale, z grozo se je obrnila v stran, prsi so se ji nemirno dvigale v dušni bridkosti . . . Težke, bridke spomine je nedvomno

v nje ni duši zbudila žena, katero danes prvič zopet vidi — po toliko žalostnih dogodkih . . .

Začelo se je sv. opravilo pri oltarju sv. Ignacija.

Kondesa de Albornož je z očmi iskala prostorčka, kjer bi mogla sedeti, ker ni našla praznega stola, je ponižno ostala na svojem mestu, kleče na golih tleh. Starec, siromak iz Azpeitije, ji je ponudil svoj stolec ali s prijaznim smehljajem ga je kondesa zahvalila . . .

Po sv. maši je duhovnik odprl tabernakelj, da bi vernike obhajal. Obrnil se je k ljudstvu in ga blagoslovil, vse, velike in male, nedolžne in grešnike, mučitelje in mučence . . . Vsi so se priklonili, poklekli . . .

"Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta . . ."

Med obhajanci sta bila tudi markiza de Sabadell in kondesa de Albornož, dve nasprotnici, dve sovražnici, ena nedolžna, sveta žena, druga nekdanja očitna grešnica, ena mučenka, druga mučiteljica . . .

Še ena sv. maša je bila. Nato so se verniki razšli.

Sama je ostala kondesa de Albornož v cerkvi, s sklonjeno glavo, prekrizanimi rokami, živa podoba skrušenosti; uničena strta je klečala pred Usmiljenjem božjim . . .

Ne daleč od nje pa je klečala markiza de Sabadell . . . Po smrti sinovi je danes prvič spet okusila neizrekljivo dobroto solz . . .

S težavo se je Currita dvignila. Obenem se je dvignila tudi markiza in stopila proti izhodu, h kropilnemu kamenu.

Tam sta zadeli skupaj.

Currita je spoznala markizo de Sabadell. Bleda ko zid je stopila za korak nazaj.

Markiza de Sabadell pa se ji približa . . . in ji stori majhno uslugo, eno tistih malenkosti, ki osupnejo ljudi na zemlji in obveselijo angele v nebesih . . .

Pomočila je prste v kropilnik in ji ponudila blagoslovnjene vode . . .

POZOR!

KNJIGE DRUŽBE SV. MOHORJA

so dospele.

Udje jih dobijo prihodnje dni.

Kdor jih še želi, jih lahko takoj dobi. Iztis z vezanim molitvenikom stane \$1.30, brez molitvenika \$1.00.

Takoj se sprejema tudi udnina za leto 1925. Udnina je \$1.00, z vezanim molitvenikom \$1.45. Obrnite se na zastopnika Družbe sv. Mohorja:

REV. J. M. TRUNK,
P. O. Berwick, North Dakota.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobotnice, oporoke in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJECEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno, Informacije zastonj.

ZAJTERK! KOSILO! VEČERJA!

Te tri potrebuje sleherni dan. Da se pa oskrbi dobro in okusno zajterk, kosilo in večerjo, je potreba dobiti kakih dobrih stvari, zlasti dobrega mesa itd. Tega pa dobite najboljšega, če ga greste kupiti k:

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljšo vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov receptu. Gospodinjje zapomnite si to!

Slovenska Laundrija v Chicago.

Slovenskim družinam v naselbini naznanjam, da obratujem lastno pralnico, kjer peremo vsakovrstno perilo. — Delo dobro in za vsakogar zadovoljivo. — Kadarkoli imate kako perilo za pranje pokličite nas po telefonu, da pridemo po perilo na Vaš dom. Perilo Vam pripeljemo, ko ga operemo zopet nazaj na Vaš dom.

Kadarkoli imate kako perilo ne pozabite na lastno slovensko pralnico!

Park View Wet Wash Laundry Co.

ŠTEFAN HORVATH, lastnik.

1501 — So. California Ave. Tel.: Rockwell 1230.

Vse kar je novega za jesen

OBLEKE Z DVOJNIMI
HLAČAMI, POVRŠNE
SUKNJE
DOBITE TU.

Površne suknje in obleke z dvojnimi hlačami za nože in fante v stoterih nodah in velikostih, narejene pristno volnene, raznih barv dobite pri nas po:

\$25.00, \$30.00,
\$35.00, \$40.00.

in višje.

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

JELINEK & MAYER, LASTNIKA,

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

ITALIJANSKI KRAJ IN KRALJICA OBIŠČETA ŠPANIJO.

Madrid. — Italijanska kraljeva dvojica je obljubila španski kraljevi dvojici, ki je pravkar posetila Rim in več drugih mest v Italiji, da bo vrnila poset prihodnjo pomlad.

Tel.: Roosevelt 8221.

L. STRITAR

2018 W. 21st Place

Dovaža premog — drva — prevaža pohištvo in vse kar spada v to stroko.

Vsem se najtopleje priporoča! Pokličite ga po telefonu!

Nad 100 harmonik

Potrudil sem se, da sem preskrbel našim harmonikarjem dobre in zanesljive harmonike, ki so po delu in glasu enake drugim najboljšim harmonikam, a kljub temu so moje harmonike, ki nosijo ime "Drava", od \$25. do \$50. cenejše kakor druge. Na Vas je sedaj ležeče, če boste še naprej plačevali za harmonike več kakor je treba.

V zalogi imam sedaj nad 100 raznovrstnih harmonik in sicer:

1. "Drava" harmonike za izurjene igralce. Trivrstne in štirivrstne, dvakrat in trikrat uglasene (nemškega) in kranjskega modela. Sedanja zaloga "Drava" harmonik je v marsičem boljša kakor so bile dosedanje. Cena teh harmonik je samo od \$50. do \$70.

2. Harmonike za začetnike in manj izurjene igralce: dvovrstne in trivrstne, dvakrat in trikrat uglasene, z ravno in stopnjasto igralno desčico. Cena teh je \$16 do \$40.

3. Harmonike za otroke: enovrstne in dvovrstne, dvakrat in trikrat uglasene. Cena od \$4.75 do \$22.00.

4. Piano-harmonike z imenom "Drava", pri katerih so melodijske tipke enako urejene kakor pri klavirju (piani) Te vrste harmonike se lahko smatrajo za harmonike bodočnosti. Jaz jih prodajam po \$75, po \$100 in višje.

Izdelovanje in popravila harmonik: Nudi se Vam moderno urejena delavnica za izdelovanje novih in popraviljanje starih harmonik.

DRUGE MUZIKALIJE:

Slovenske grafonske plošče vseh izdelkov, kakor Columbia, Victor, Okeh in importirane plošče dobite pri meni.

Grafophone raznih vrst in izdelkov Vam nudim po izredno nizkih cenah.

Godbene in orkestralne instrumente, kakor vijoline, klarinete, kornete, saksofone, bobne itd. Dalje instrumente, kakor kitare, citre, mandoline, bandaže itd. dobite pri meni ceneje kakor drugod.

NOVI CENIK S SLIKAMI.

Izšel je moj prvi cenik z mnogimi slikami harmonik in drugih instrumentov, kakor tudi drugih predmetov moje trgovine.

Ako ga še nimate, pišite ponj in omenite za kaj se najbolj zanimate.

GARANCIJA.

Z vsako harmoniko in drugim instrumentom pošljem posebno garancijo.

DALJE IMAM V ZALOGI TUDI:

1. Importiran tobak za pipe in cigarete ter porcelanaste in lončene pipe z dolgimi cevki.
2. Importirane cigaretna papirčke in cigaretna hile.
3. Importirane pristne slovenske orehe in posušene gobe ter razna druga jedila in jedilne dišave in primese iz starega kraja.
4. Importirana Knajpova zdravilna zelišča itd. Pišite za poseben cenik o teh predmetih.

JOSEPH VOGRIC

Box 8, Station D, New York City

KAJ PRAVIJO MOJI DOSEDANJI KUPCI HARMONIK:

BOWIE, COLO. — Cenjeni: Dam Vam na znanje, da sem sprejel harmoniko s katero sem zadovoljen in se Vam zahvaljujem. Mike Kurelich.

CLARIDGE, PA. — Mr. J. Vogric: Dam Vam vedet, da sem sprejel naročeno harmoniko in se mprav zadovoljen z njo. John Garvas.

HOOVERVILLE, PA. — Spoštovani: Se zahvalim za poslano harmoniko, s katero sem zadovoljen. Ostanem Vam prijatelj in Vas tudi drugim priporočam. Jože Valant.

COALTON, OKLA. — Naznam Vam, da sem sprejel harmoniko in se Vam zahvalim zanjo. Fino harmoniko ste mi poslali; sem prav zadovoljen z njo. Priporočal bom rojakom, da naj pri Vas harmonike naroče. Mart. Wideniek.

JOHNSTOWN, PA. — Naročene harmonike sem sprejel in sem prav "čofriden" z njimi. Imajo lep glas in tudi lepo so izdelane. Jakob Napotnik.

PITTSBURG, KANS. — Dear friend: I received the accordion and was much pleased with it. If anybody wants a harmonika I will tel him to get it from you. You handle No. 1. goods. I never thought they would be so fine. Frank Drenik.

FEDERAL, PA. — Dear Sir: I want to let you know that I received the harmonika and I am well pleased with it. I did not think I would get such fine harmonika. I thank you ever so much. Joe Miklaucic.

To so samo nekatere izmed številnih priznavalnih in zahvalnih pisem, ki sem jih sprejel.